

**TUTKIMUSLUPAHAKEMUS**

Lomake Museovirastolta muinaismuistolain (295/1963) 10 §:n tai 18 §:n perusteella haettavaan tutkimuslupaun. Täyttöohje.

PL 913, 00101 HELSINKI
p. 0295 33 6000
kirjaamo@museovirasto.fi

TUTKIMUSLUPAHAKEMUSLOMAKKEEN TÄYTTÖOHJE**Kohta 1. Tutkimuskohteen tiedot****Kunta:**

Kohtaan täytetään tutkimuskohteena olevan kiinteän muinaisjäännöksen sijaintikunnan nimi. Jos tutkimuskohde sijaitsee useamman kunnan alueella, kaikki sijaintikunnat kirjataan lomakkeeseen.

Jos tutkimuslupahakemus kohdistuu muinaismuistolain 18 §:n tarkoittamaan paikkaan, jossa muinaislöytö on tehty, kohtaan täytetään tämän paikan sijaintikunnan nimi.

Muinaisjäännöksen / tutkimuskohteen nimi:

Kohtaan täytetään tutkimuskohteena olevan kiinteän muinaisjäännöksen nimi sellaisena, kuin se on Museoviraston muinaisjäännösrekisterissä.

Jos kiinteä muinaisjäännös ei ole muinaisjäännösrekisterissä, käytetään esimerkiksi tutkimuskohteen maastokartalla olevaa tai muuta vastaavaa nimeä. Museovirasto tarkistaa hakemuksen käsittelyvaiheessa, onko kyse kiinteästä muinaisjäännöksestä.

Jos tutkimuslupahakemus kohdistuu muinaismuistolain 18 §:n tarkoittamaan paikkaan, jossa muinaislöytö on tehty, kohtaan täytetään tämän paikan nimi.

Jos tutkimuslupahakemus koskee useaa kiinteää muinaisjäännöstä tai tutkimuskohdetta, ne voidaan esittää esimerkiksi erillisellä liitteellä. Nimen yhteydessä esitetään myös muinaisjäännösrekisterin tunnus, jos kiinteällä muinaisjäännöksellä tai tutkittavalla kohteella sellainen on.

Muinaisjäännöksen rekisteritunnus:

Kohtaan täytetään tutkimuskohteena olevan kiinteän muinaisjäännöksen Museoviraston muinaisjäännösrekisteritunnus. Jos kiinteä muinaisjäännös tai tutkittava paikka ei ole muinaisjäännösrekisterissä, kohtaa ei täytetä.

Muinaisjäännöksen tyyppi, ajoitus ja lyhyt kuvaus:

Kohdassa kuvataan tutkimuskohteena olevan kiinteän muinaisjäännöksen tyyppi ja ajoitus. Lisäksi kuvataan lyhyesti, millaisesta muinaisjäännöksestä on kyse ja missä se sijaitsee.

Jos tutkimuslupahakemus kohdistuu muinaismuistolain 18 §:n tarkoittamaan paikkaan, jossa muinaislöytö on tehty, kuvataan se, millaisesta paikasta on kyse ja mitä sieltä on löytynyt.

Tutkittavan kohdan koordinaatit:

Kohtaan täytetään tutkittavan kohdan tarkka sijainti koordinaattitietona. Tieto ilmoitetaan ETRS-TM35FIN-tasokoordinaattijärjestelmän mukaisena. Tarkkaa sijaintitietoa täydentää hakemukseen liitettävä kartta tutkimuskohteen sijainnista ja rajauksesta (ks. ohjeen kohta 4). Vedenalaisen kohteen koordinaatit voi ilmoittaa myös muodossa ETRS/WGS84.

Kiinteistötunnus:

Kohtaan täytetään tutkittavan kohdan sijaintikiinteistön kiinteistötunnus. Jos tutkittava kohta sijaitsee useamman kiinteistön alueella, kohtaan täytetään kaikkien kiinteistöjen kiinteistötunnukset. Kiinteistö-tunnuksen voi selvittää esimerkiksi Maanmittauslaitoksen Karttapaiikka-palvelusta. Jos kiinteistötunnuksia on useampia, ne voidaan esittää myös erillisellä liitteellä.

Kiinteistön omistaja ja hänen yhteystietonsa:

Kohtaan täytetään tutkittavan kohdan sijaintikiinteistön omistajan nimi ja yhteystiedot sisältäen postiosoiteen, postitoimipaikan, sähköpostiosoiteen ja puhelinnumeron. Omistajan yhteystiedot voi selvittää esimerkiksi Maanmittauslaitoksen kiinteistötietojärjestelmästä. Kohtaa ei täytetä, jos tutkimusluvan hakijana on kiinteistön omistaja. Kohdassa voidaan mainita, että tutkimusluvan hakija on kiinteistön omistaja. Jos sijaintikiinteistöjen omistajia on useita, tiedot voidaan esittää erillisellä liitteellä.

Jos kyse on arkeologisesta valvonnasta ja hakemukseen liitetään ote sähköjohdon tai vesijohdon sijoittamista kiinteistönomistajan maalle koskevasta sopimuksesta tai päätös yhdyskuntateknisen johdon sijoittamisesta kiinteistönomistajan maalle, kohtaa ei tarvitse täyttää. Ks. täyttöohjeen kohta 5 (Arkeologinen valvonta muun toimenpiteen yhteydessä).”

Kohta 2. Hakijaa ja tutkimusta koskevat tiedot**Hakija ja yhteystiedot:**

Kohtaan täytetään tutkimusluvan hakijan nimi ja yhteystiedot sisältäen postiosoiteen, postitoimipaikan, sähköpostiosoiteen ja puhelinnumeron. Lisäksi kohtaan täytetään mahdollinen yrityksen tai organisaation nimi. Kohtaan täytetään myös tutkimusluvan hakijan Y-tunnus. Tieto Y-tunnuksesta tarvitaan laskutusta varten. Tutkimuslupaa voi hakea esimerkiksi se, jonka hyväksi tutkimus tehdään. Tutkimusluvan saaja vastaa siitä, että tutkimukset tehdään Museoviraston myöntämän tutkimusluvan mukaisesti.

Maankäyttöön liittyvissä hankkeissa tutkimuslupaa voi hakea esimerkiksi se, jonka toimeksiannosta tutkimus tehdään. Toimeksiantaja voi myös valtuuttaa toisen hakemaan tutkimuslupaa puolestaan. Tällöin hakemuksen tekee yleensä toimeksiantajan puolesta arkeologisten kenttätöiden tarjoamiseen erikoistunut konsultti. Hakijaksi merkitään tässä tilanteessa valtuuttaja. Valtuutetun konsultin tiedot täytetään lomakkeessa kohtaan: Hakemuksen yhteyshenkilö ja hänen yhteystietonsa.

Tieteelliseen tutkimukseen liittyvissä hankkeissa tutkimusluvan hakija on yleensä tutkija tai tutkimusorganisaatio, jossa tutkija työskentelee.

Tutkimuslupapäätös toimitetaan sähköisesti ilmoitettuun sähköpostiosoitteeseen, jollei muuta ole sovittu.

Hakemuksen mahdollinen yhteyshenkilö ja yhteystiedot:

Kohtaan täytetään hakemuksen yhteyshenkilönä toimivan nimi ja yhteystiedot sisältäen postiosoiteen, postitoimipaikan, sähköpostiosoiteen ja puhelinnumeron. Lisäksi kohtaan täytetään mahdollinen yrityksen tai organisaation nimi ja Y-tunnus. Tieto Y-tunnuksesta tarvitaan laskutusta varten. Jos tutkimusluvan hakija on valtuuttanut toisen hakemaan tutkimuslupaa puolestaan, hakemukseen liitetään mukaan valtakirja (ks. ohjeen kohta 5).

Tutkimuslupapäätös toimitetaan sähköisesti ilmoitettuun sähköpostiosoitteeseen, jollei muuta ole sovittu.

Laskutustiedot:

Tutkimuslupa on maksullinen. Kohtaan täytetään laskutustiedot, jotka ovat vähintään maksajan nimi, yhteystiedot ja Y-tunnus. Jos ei ole Y-tunnusta, hakemuksen liitteessä ilmoitetaan henkilötunnus laskutusta varten (ks. ohjeen kohta 4). Laskun maksamisesta vastaa hakija. Jos hakijalla ei ole Y-tunnusta, hakemuksen liitteessä ilmoitetaan henkilötunnus (Hetu) laskutusta varten. Lisäksi, jos on yksityinen elinkeinonharjoittaja, ilmoitetaan Y-tunnus ja sen lisäksi hakemuksen liitteessä henkilötunnus (Hetu) laskutusta varten.

Jos hakija on valtuuttanut toisen hakemaan tutkimuslupaa puolestaan, yhteyshenkilö voi olla laskun maksaja. Jos laskun maksajalla ei ole Y-tunnusta, hakemuksen liitteessä ilmoitetaan henkilötunnus (Hetu) laskutusta varten (ks. ohjeen kohta 4).

Jos kohtaa ei ole täytetty, lasku tutkimusluvasta lähetetään tutkimusluvan hakijalle.

Tutkimuksen vastuullinen johtaja ja yhteystiedot:

Kohtaan täytetään tutkimuksen vastuullisen johtajan nimi ja yhteystiedot sisältäen postiosoitteen, postitoimipaikan, sähköpostiosoitteen ja puhelinnumeron. Lisäksi kohtaan täytetään mahdollinen yrityksen tai organisaation nimi. Vastuullisella johtajalla on oltava arkeologian ylempi korkeakoulututkinto tai sitä vastaava perehtyneisyys.

Kenttätöön johtaja ja yhteystiedot:

Kohtaan täytetään kenttätöön johtajan nimi ja yhteystiedot sisältäen postiosoitteen, postitoimipaikan, sähköpostiosoitteen ja puhelinnumeron. Lisäksi kohtaan täytetään mahdollinen yrityksen tai organisaation nimi. Tutkimuslupaa ei voida myöntää, jollei kenttätöön johtaja ole pätevä tehtäväänsä. Tämän vuoksi hakemuksen liitteessä esitetään tarvittaessa selvitys kenttätöön johtajan osaamisesta (ks. ohjeen kohta 4).

Tutkimuksen tilaajan ja kustantajan yhteystiedot (jos eri kuin tutkimusluvan hakija):

Kohtaan täytetään tutkimuksen tilaajan ja kustantajan yhteystiedot sisältäen postiosoitteen, postitoimipaikan, sähköpostiosoitteen ja puhelinnumeron. Jos tutkimuksen tilaaja ja kustantaja ovat eri toimijat, kohtaan täytetään kummankin tiedot. Jos tutkimuksen tilaaja tai kustantaja on tutkimusluvan hakija, ei tietoja tältä osin tarvitse täyttää lomakkeeseen. Kohdassa voidaan mainita, että hakija on myös tutkimuksen tilaaja ja/tai kustantaja.

Tutkimusperuste:

Kohtaan tehdään esimerkiksi X-merkintä sen valintaruudun kohdalle, mistä hankkeesta on kyse. Valintavaihtoehdot ovat: tieteellinen tutkimus, maankäyttöhankkeeseen liittyvä tutkimus ja muu hanke. Tieteelliset tutkimukset ovat yleensä yliopistojen tai yksittäisten tutkijoiden tieteelliseen tutkimukseen liittyviä hankkeita. Maankäyttöhankkeeseen liittyvät tutkimukset ovat esimerkiksi kajoamislupaan liittyviä hankkeita. Muihin hankkeisiin lukeutuvat esimerkiksi yleisökaivaukset.

Tutkimushanke tai maankäyttöhanke, johon tutkimus liittyy:

Kohtaan täytetään sen tutkimushankkeen tai maankäyttöhankkeen tiedot, johon tutkimus liittyy. Kohdassa kuvataan yleisesti, millaisesta hankkeesta on kyse ja miksi hanke toteutetaan. Tietoa tutkimus- tai maankäyttöhankkeesta täydentävät hakemuksen liitteinä olevat alueellisen vastuumuseon tai Museoviraston lausunto, Museoviraston kajoamislupapäätös tai kopio neuvottelupöytäkirjasta tai lausunosta, jos sellaisia liittyy hankkeeseen (ks. ohjeen kohta 4).

Kenttätöajankohta:

Kohtaan täytetään tieto siitä, milloin arkeologinen kenttätö aiotaan tehdä. Tieto ilmoitetaan niin tarkasti, kuin se on hakemuksen tekohetkellä mahdollista.

Tutkimuksen tavoitteet:

Kohtaan täytetään tieto tutkimuksen tavoitteista. Tavoitteet selostetaan siten, että ne ovat selkeät ja ymmärrettävät. Lupahakemuksen käsittelyn yhteydessä tietoja tutkimuksen tavoitteista käytetään esimerkiksi harkittaessa sitä, onko suunniteltu tutkimus perusteltu. Lisäksi tietoa käytetään arvioitaessa esimerkiksi sitä, ovatko tutkimukseen varatut voimavarat ja resurssit riittävät tutkimukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen. Jos tutkimuslupahakemus liittyy esimerkiksi myönnettyyn kajoamislupaan, tutkimuksen tavoitteiden asettamisessa on huomioitava kajoamisluvassa edellytetyt asiat.

Arkeologinen tutkimustyyppi ja sen lyhyt kuvaus:

Kohtaan täytetään tieto siitä, millaisesta tutkimuksesta on kyse ja tehdäänkö se maalla sijaitsevassa vai vedenalaisessa kohteessa. Kohdassa mainitaan, onko tavoitteena tehdä esimerkiksi kaivaus, koekaivaus, näytteiden otto, prospektointi, tarkkuusinventointi tai valvonta. Lisäksi suunniteltu tutkimus kuvataan lyhyesti ja täsmällisesti.

3. Tutkimussuunnitelma**Käytettävät menetelmät:**

Kohtaan täytetään tieto siitä, millaisia menetelmiä tutkimuksessa on tarkoitus käyttää. Menetelmät kuvataan siten, että hakemuksesta käyvät ilmi suunnitellut menetelmät ja se, mitä valittujen menetelmien käytöllä tavoitellaan. Lupahakemuksen käsittelyn yhteydessä arvioidaan muun muassa sitä,

miten suunnitellut menetelmät soveltuvat tutkimuskohteen tutkimukseen ja tutkimukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen.

Tutkimukseen varatut resurssit:

Kohtaan täytetään tieto siitä, millaiset resurssit tutkimusta varten on varattu. Lupahakemuksen käsittelyn yhteydessä tiedon perusteella arvioidaan sitä, ovatko varatut resurssit riittävät suunnitellun tutkimuksen toteuttamiseksi. Hakijan on huolehdittava siitä, että tutkimukseen on varattu riittävät voimavarat ja resurssit.

Konservointiin sekä näytteiden ottoon ja analyysiin varatut resurssit:

Kohtaan täytetään tieto siitä, millaiset resurssit konservointia varten on varattu. Lisäksi kohtaan täytetään tieto siitä, millaiset resurssit näytteiden ottoon ja analyysiin on varattu. Lupahakemuksen käsittelyn yhteydessä tietojen perusteella arvioidaan, ovatko resurssit riittävät suunniteltuun tutkimukseen liittyvän konservoinnin sekä näytteenoton ja analysoinnin toteuttamiseksi. Hakijan on huolehdittava siitä, että konservointia ja näytteitä varten on varattu riittävät resurssit.

Aineistojen säilytys- ja käsittely tutkimusten aikana ja niiden jälkeen:

Kohtaan täytetään tieto siitä, miten tutkimuksessa saatuja ja tuotettuja aineistoja säilytetään ja käsitellään tutkimuksen aikana. Lisäksi kohtaan täytetään tieto siitä, miten aineistoja säilytetään ja käsitellään tutkimusten jälkeen.

Muut tutkimuksen toteuttamiseen vaikuttavat seikat ja riskien hallinta:

Kohtaan täytetään tieto siitä, mitkä seikat voivat vaikuttaa tutkimuksen toteuttamiseen ja miten niitä on ennakoitu. Lisäksi kuvataan mahdolliset riskit esimerkiksi tutkimuksen toteuttamisen osalta. Edelleen kuvata riskit muiden osapuolten, kuten esimerkiksi maanomistajan näkökulmasta. Kohtaan täytetään myös tieto siitä, miten arvioituja riskejä hallitaan.

Tutkimusalueen täyttäminen, jäljellä olevien osien suojaaminen tai ennallistaminen:

Kohdassa kuvataan se, miten kaivettu alue on tarkoitus täyttää tutkimuksen jälkeen. Lisäksi kohdassa kuvataan se, miten tutkimuksen yhteydessä mahdollisesti paikalleen jäävät rakenteet on tarkoitus suojata. Edelleen kohdassa kuvataan se, miten tutkimusalue on tarkoitus ennallistaa esimerkiksi ulkoisesti sellaiseksi, millainen se oli ennen tutkimusta.

4. Pakolliset liitteet

Kartat, joissa osoitetaan tutkimuskohteen sijainti ja rajausta:

Hakemukseen liitetään tutkimuskohteen sijaintia ja rajausta selvästi osoittavat kartat. Kartoissa on oltava riittävä mittakaava ja tarkkuustaso.

Selvitys kenttätöiden johtajan arkeologisesta koulutuksesta ja kenttätökokemuksesta:

Hakemukseen liitetään selvitys kenttätöiden johtajan arkeologisesta koulutuksesta ja arkeologisia kenttätöitä koskevasta kokemuksesta. Selvitys tehdään vapaamuotoisesti. Hakemuksen käsittelyn yhteydessä varmistetaan, että kenttätöiden johtaja on pätevä tehtävänsä.

Alueellisen vastuumuseon tai Museoviraston lausunto:

Hakemukseen liitetään tutkimushanketta ja/tai -kohdetta koskeva lausunto, jos sellainen on annettu.

Museoviraston kajoamislupapäätös:

Hakemukseen liitetään tutkimushankeeseen ja -kohteeseen liittyvä muinaismuistolain 11 §:n mukainen kajoamislupa, jos sellainen on annettu.

Kopio MML 13 §:n mukaisesta neuvottelupöytäkirjasta tai lausunnosta:

Hakemukseen liitetään tutkimushankeeseen ja -kohteeseen liittyvä muinaismuistolain 13 §:n mukainen neuvottelupöytäkirja tai lausunto, jos sellainen on olemassa.

Laskutustiedot:

Hakemukseen liitetään tieto laskun maksajan henkilötunnuksesta (Hetu), jos hakijalla ei ole Y-tunnusta. Tieto tarvitaan laskutusta varten.

5. Muut liitteet

Valtakirja:

Tutkimusluvan hakija voi valtuuttaa toisen hakemaan tutkimuslupaa puolestaan. Tällöin hakemukseen liitetään mukaan valtakirja. Tällaisessa tapauksessa hakijan valtuuttama toimii hakemuksen yhteyshenkilönä. Jos hakija on antanut valtuutuksen hakemuksen tekemiseen puolestaan, häntä ei erikseen kuulla lupahakemusta käsiteltäessä. Sen sijaan kaikki yhteydenpito asiassa käydään Museoviraston ja hakijan valtuuttaman yhteyshenkilön välillä. Museoviraston tutkimuslupaa koskeva päätös toimitetaan yhteyshenkilölle, joka vastaa myös tiedon välittämisestä sille, joka on antanut valtuutuksen.

Selostus siitä, onko hakemus ja sen tarkoittama hanke esitelty asianosaiselle:

Lupahakemusta käsitellessään Museovirasto varaa asianosaisille tilaisuuden lausua mielipiteensä asiasta. Tämän vuoksi tutkimuslupaa on syytä hakea hyvissä ajoin ennen suunnitellun kenttätutkimuksen aloittamisaikaa. Asianosaiset voivat vaihdella sen mukaan, millaisesta tutkimuslupahakemuksesta on kyse. Asianosainen on yleensä se, jonka oikeutta, etua tai velvollisuutta asia koskee. Tutkimuslupahakemuksessa asianosainen on yleensä se, jonka omistamalla kiinteistöllä tutkimus tehdään. Asianosainen voi olla myös esimerkiksi maanvuokraaja. Asiasta lausumiseen varataan asian laatuun nähden riittävä aika.

Jos hakemuksen liitteenä on selostus siitä, että hakemus ja sen tarkoittama hanke on esitetty asianosaiselle, kuten esimerkiksi maanomistajalle ennen hakemuksen jättämistä, tämä otetaan huomioon Museovirastossa asetettaessa määräaikaan asianosaisen mielipiteen lausumiselle. Jos hakemuksen sisältö ja sen tarkoittaman toiminnan vaikutukset ovat asianosaisella jo tiedossa, mielipiteen lausumiseksi voidaan varata lyhyempi aika.

Arkeologinen valvonta muun toimenpiteen yhteydessä:

Jos tutkimuslupaa haetaan arkeologiseen valvontaan, joka suoritetaan muun toimenpiteen, kuten esimerkiksi sähköjohdon maahan asentamisen yhteydessä, luvanhakija voi liittää lupahakemukseen otteen maanomistajan kanssa tehdystä sopimuksesta johdon sijoittamisesta maahan tai viranomaispäätöksestä (esim. kunnan päätös yhdyskuntateknisen laitteen sijoittamisesta). Tällöin Museovirasto voi selvityksen perusteella olla varaamatta maanomistajalle erikseen tilaisuutta lausua mielipidettään asiassa. Tässä tilanteessa lupahakemuslomakkeessa ei tarvitse ilmoittaa erikseen maanomistajan yhteystietoja.

Sopimusta koskevasta otteesta tulee ilmetä sopijaosapuolet, mitä kiinteistöä sopimus koskee ja että sopimuksella saadaan sijoittaa johto kiinteistölle. Muita sopimusehtoja, kuten sopimukseen liittyviä hintatietoja, ei tarvitse toimittaa hakemuksen yhteydessä. Mahdollisista otteeseen sisältyvistä liikesalaisuuksista on hyvä ilmoittaa Museovirastolle.

Ennakkosuostumus:

Saamelaiskäräjät on ottanut käyttöön menettelyohjeet saamelaisten vapaan, tietoon perustuvan ennakkosuostumuksen tiedustelemiseksi tutkimushankkeissa ja muissa toimenpiteissä, joilla on tai voi olla vaikutuksia saamelaisten kulttuuriperintöön ja perinteiseen tietoon. Saamelaiskäräjät on laatinut asiassa menettelyohjeen: ”Menettely saamelaisten vapaan, tietoon perustuvan ennakkosuostumuksen tiedustelemiseksi saamelaisten kulttuuriperintöä ja perinteistä tietoa koskevissa tutkimushankkeissa sekä muissa toimenpiteissä, joilla on tai voi olla vaikutusta saamelaisten kulttuuriperintöön ja perinteiseen tietoon.” Ohje löytyy esimerkiksi [saamelaiskäräjien verkkosivuilta](#).

Saamelaiskäräjien mukaan menettelyohjeita tulisi soveltaa saamelaisten kulttuuriperintöä ja perinteistä tietoa koskeviin tutkimushankkeisiin sekä toimenpiteisiin, joilla on tai voi olla vaikutusta saamelaisten kulttuuriperintöön ja perinteiseen tietoon. Tämän vuoksi esimerkiksi saamelaisten kotiseutualueella tehtäviin arkeologisiin kenttätoihin liittyvässä tutkimuslupahakemuksessa tulisi olla liitteenä ennakkosuostumus saamelaiskäräjiltä (ks. [Akwé: Kon -ohjeet](#)).

6. Päiväys ja allekirjoitus

Päiväys:

Kohtaan täytetään se päivämäärä, jona hakemus tehdään Museovirastolle.

Hakija / mahdollinen yhteyshenkilö:

Kohtaan täytetään sen henkilön nimi, joka tekee hakemuksen Museovirastolle. Kyseessä voi olla hakemuksen kohdan 2 hakija tai valtuutuksen saanut hakemuksen yhteyshenkilö.

Allekirjoitus:

Sähköisessä hakemuksessa ei tarvita allekirjoitusta, jollei hakijalla ole sähköistä allekirjoitusta käytössään.